

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/188/2020
Identifikačné číslo spisu: 8706206144
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8706206144.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E. E., bývajúceho v H., 2/ I. E., bývajúcej v H., právne zastúpených Mgr. Petrom Piatnikom, advokátom, so sídlom v Poprade, Karpatská 3256/15, proti žalovanému TATRAMAT, akciová spoločnosť, so sídlom v Poprade, Hlavná 1416/28, IČO: 00 152 421, právne zastúpenému JUDr. Dagmar Schmidtovou, advokátkou, so sídlom v Poprade, Hlavná 1416/28, o náhradu všetkých škôd spôsobených z vypratania z trvalého pobytu, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20 C 149/2006, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. januára 2019 sp. zn. 16 Co 6/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobcovia sa žalobou podanou 23. mája 2006 domáhali náhrady škody vo výške 331.939,18 eur, ktorá im mala byť žalovaným spôsobená tým, že v rozpore s povinnosťou stanovenou rozsudkom Okresného súdu Poprad z 5. marca 2003 č.k. 12 C 616/2002-55, na návrh žalovaného, súdny exekútor JUDr. Michal Bulko vypratáť byt č. XX v H. na ulici A. J. XXXX/XX, a to bez toho, že by bol žalobcom zabezpečený náhradný byt. Napriek tomu, že predmetným rozsudkom bol žalovaný zaviazaný povinnosťou zabezpečiť im náhradný byt, ktorý mohol byť aj byt horšej kvality a s menšou obytnou plochou a aj mimo obce, v ktorej sa vypratávaný byt nachádza, podľa žalobcov byt, ktorý bol žalobcom zabezpečený, nebol v skutočnosti bytom, ale nebytovým priestorom, v ktorom nebolo možné žiť a vychovávať maloleté deti. Žalobcovia sa domáhajú náhrady škody v sume 649,07 eur ako hodnoty vecí žalobcov predaných v rámci výkonu exekúcie a tiež náhrady nemajetkovej ujmy v sume 331.290,22 eur z dôvodu nesplnenia povinnosti zabezpečiť náhradný byt v zmysle právoplatného rozsudku súdu a predloženia nepravdivého potvrdenia exekútorovi.

2. Okresný súd Poprad (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. mája 2017 č. k. 20 C 149/2006-865 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 50.649,07 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; v prevyšujúcej časti návrh zamietol; a žalobcom 1/ a 2/ priznal

náhradu trov konania v rozsahu 1/6. Rozhodnutie právne posúdil podľa ust. § 185 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej aj „Exekučný poriadok“); § 2 odsek 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov; § 415, § 420, § 712c zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“). Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný z dôvodu vysokých nedoplatkov žalobcov na nájomnom za obdobie rokov 1993 až 2001, sa v konaní pred Okresným súdom Poprad sp. zn. 12 C 616/2002 domáhal vypratania bytu č. XX nachádzajúceho sa na K. A. J. XXXX v H. V uvedenej veci bolo 5. marca 2003 rozhodnuté rozsudkom č.k. 12 C 616/2002-55 (potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 169/2003 z 13. októbra 2003) tak, že žalobcovia boli povinní vypratať predmetný byt po zabezpečení náhradného bytu, ktorý môže byť aj horšej kvality a s menšou obytnou plochou ako má byt, ktorý má nájomca vypratať. Náhradný byt mohol byť poskytnutý aj mimo obce, v ktorej sa nachádza nimi vypratávaný byt. Z predložených dokladov a tvrdení zamestnancom Mesta Poprad mal súd prvej inštancie za preukázané, že bytový dom, v ktorom bola žalobcom ponúknutá bytová náhrada bol postavený v roku 1997, nejednalo sa o byt I. kategórie, ale byt bol schopný užívania. Jednalo sa o bytový dom s prízemím a jedným nadzemným podlažím, na každom podlaží boli dve kuchynky, dve miestnosti so sociálnymi zariadeniami a dve kúpeľne, pričom tieto boli spoločné pre všetky byty na poschodí. V bytovom dome bolo zriadené ústredné kúrenie. Do uvedeného bytového domu boli umiestňovaní neplatiči z bytov vo vlastníctve mesta. Byt pridelený žalobcom mal výmeru cca 35 m2 jednalo sa o jednu samostatnú izbu, no technicky ju bolo možné priečkou rozdeliť na dve samostatné izby s tým, že každá by mala vlastné okno. Podľa názoru súdu prvej inštancie byt, ktorý zabezpečil žalovaný, nespĺňal atribúty bytu v zmysle ustanovenia § 712c Občianskeho zákonníka. Nakoľko mali žalobcovia mnohopočetnú rodinu s maloletými deťmi, bolo povinnosťou žalovaného, aby zabezpečil deťom žalobcov dôstojné bývanie. Nakoľko nepovažoval povinnosť žalovaného za splnenú, konštatoval, že vykonaním exekúcie vypratáním bytu vznikli uplatnené nároky žalobcov. Žalobcovia preukázali prvý základný predpoklad pre priznanie nároku na náhradu škody, ktorým je príčina - protiprávne konanie, ktoré malo spočívať opomenutí práv a oprávnených záujmov maloletých detí v rámci exekučného konania. Stav pridelovaného bytu, či jeho umiestnenie a vybavenie svedčí po tom, že sa nejednalo o byt primeraný. Pokiaľ došlo v exekučnom konaní k predaju hnuteľných vecí žalobcov, ktorých hodnota bola znaleckým posudkom stanovená na sumu 649,07 eur, uvedená suma nebola v konaní žiadnou zo strán sporu spochybnená. V tomto smere tak súd prvej inštancie považoval nárok na náhradu škody za preukázaný a v tejto časti teda návrhu vyhovel. Čo sa týka uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu, konštatoval, že žiaden predpis detailne neupravuje náhradu škody ako peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v celom rozsahu, ale upravuje len mechanizmus určenia minimálnej výšky nemajetkovej ujmy. Mal za to, že primeranou výškou náhrady nemajetkovej ujmy bude suma 50.000,- eur ako hodnota bytu v regióne, za ktorú by žalobcovia mohli zabezpečiť seba a svojim deťom primerané dôstojné bývanie. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 CSP.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 21. januára 2019 sp. zn. 16 Co 6/2018 napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol a stranám náhradu trov konania a odvolacieho konania nepriznal, Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 11, § 13, § 16, § 420 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd konštatoval, že z obsahu spisu vyplýva, že v čase vydania exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 12 C 616/02 z 5. marca 2003 boli žalobcovia rodičia 6 detí, z ktorých boli 3 deti maloleté, pričom v danom období so žalobcami nebývali, nakoľko sa nachádzali v ústavnej starostlivosti. Konajúci súd mal tiež vedomosť o náhradnom byte ponúkanom žalovaným (nachádzajúcom sa na ul. A. v H.) a určil, že náhradný byt môže byť aj horšej kvality a s menšou obytnou plochou. Zo spisu ďalej vyplýva, že listom z 26. augusta 2002 žalovaný žalobcom oznámil, že im pridelil náhradný sociálny byt menšej podlahovej plochy na ul. A. XXX/XX v H.. Mesto Poprad rozhodnutím XXX/XX/XXXOs/Ho z 1. júna 2005 určilo nájomcu na uzatvorenie zmluvy o nájme náhradného bytu č. XX, ktorý sa nachádza na ul. A. XXX/XX v H., prízemie, III. kategória, pozostávajúceho s 1 izby a príslušenstva tak, že prenajímateľom bude Mesto Poprad a nájomcom žalobcovia. Z vyjadrenia Mesta Poprad z 9. decembra 2010 vyplýva, že žalobcovia si predmetný byt odmietli prevziať. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobcovia v tomto súdnom konaní nepreukázali, žeby zo strany žalovaného došlo k protiprávnemu konaniu. V priebehu konania bolo podľa názoru odvolacieho súdu preukázané, že byt, ktorý ponúkol žalovaný žalobcom spĺňa atribúty bytu. Z

výpovedí svedkov vyplýva, že sa síce jednalo o byt s jednou obytnou miestnosťou, avšak o takej rozlohe, že by bolo možné danú miestnosť priečkami rozdeliť na viacero izieb s tým, že každá z nich by mala samostatné okno a taktiež bolo v bytovom dome zriadené ústredné kúrenie. K bytu síce prislúchalo sociálne zariadenie a kuchyňa, ktoré boli spoločné pre viacerých nájomcov, avšak uvedené v danom prípade nič nemení na skutočnosti, že byt č. XX na ul. A. XXX/XX v H. bol podľa rozhodnutia stavebného úradu bytom. Vykonaným dokazovaním tiež bolo preukázané, že svojou veľkosťou, funkcionalitou a čistotou by bol schopný zabezpečiť dôstojné bývanie pre žalobcov a členov jeho domácnosti. Bolo tiež preukázané, že objekt, kde sa byt č. XX nachádzal obývali len ďalší neplatiči. Bezdomovci a neprispôsobiví občania boli ubytovaní v inom objekte. Žalobcovia by v tomto náhradnom byte neboli obmedzovaní právom bývania aj ďalších nájomcov, nakoľko byt č. XX bol pridelený výlučne žalobcom. Odvolací súd mal za to, že pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom nebola splnená jedna zo základných podmienok a to protiprávne konanie žalovaného. Poukázal na skutočnosť, že žalobcovia v tomto konaní majú voči pridelenému bytu výhrady avšak v rámci exekučného konania námietky, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku, alebo by bránili jeho vymáhateľnosti nevzniesli. K nároku na náhradu škody odvolací súd uviedol, že žalovaný sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania, exekučné konanie bolo vykonané lege artis a teda žalovaný svojím konaním nespôsobil žalobcom škodu. Nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu nebola vzhľadom na vyššie uvedené závery žaloba dôvodná, odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú nepriznanie trov konania žiadnej zo sporových strán. Uvedené dôvody spočívajú v zárobkových a majetkových pomeroch žalobcov (v súvislosti s ich reálnymi možnosťami a schopnosťami). Aplikácia uvedeného ustanovenia podľa názoru odvolacieho súdu neodporuje dobrým mravom a nejde ani o neprimeranú tvrdosť voči žalovanému. Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol odvolací súd o trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v zmysle ustanovenia § 255 odsek 1 CSP v spojení s ustanovením § 257 CSP tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

4. Žalobcovia (ďalej aj ako „dovolatelia“) proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Keďže žalobcovia svoj uplatnený nárok na zaplatenie materiálnej škody, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy odvodzovali od porušenia povinnosti žalovaného, t. j. že pred výkonom exekúcie vypratáním bytu neposkytol žalobcom náhradný byt, vyriešenie právnej otázky, či obytný priestor, ktorý poskytol žalovaný ako bytovú náhradu, spĺňal atribúty náhradného bytu v zmysle rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12 C 616/02-55 z 5. marca 2003, bola kľúčová pre rozhodnutie súdu o uplatnených nárokoch žalobcov, keďže existencia protiprávneho konania na strane žalovaného je jeden zo zákonných predpokladov pre vznik nárokov. Z odôvodnenia rozsudku dovolacieho súdu z 25. februára 2003, sp. zn. M Cdo 263/02 vyplýva, že samotná skutočnosť, že obytná miestnosť je rozhodnutím stavebného úradu trvalo určená na bývanie, ešte automaticky neznamená, že aj spĺňa atribúty náhradného bytu, keďže tento sa od náhradného ubytovania líši v kvalite bývania, a to predovšetkým v tom, že právo bývania nájomcu nie je výrazne obmedzované ďalšími nájomcami. Dovolatelia zastávajú názor, že pokiaľ sa príslušenstvo bytu (sociálne zariadenia a kuchyňa) nachádza v spoločných priestoroch, a teda je užívané dennodenne aj inými nájomcami susedných bytov, je právo bývania nájomcu takéhoto bytu výrazným spôsobom obmedzené a to obzvlášť platí v prípade ak by jednu obytnú miestnosť mali takto užívať dvaja dospelí a tri maloleté deti. Vzhľadom na túto skutočnosť, takýto byt, hoci bol v zmysle stavebného úradu charakterizovaný ako byt, nespĺňal atribúty náhradného bytu, ale len náhradného ubytovania, čo vedie k záveru, že žalovaný si nespĺnil svoju povinnosť zabezpečiť primeranú bytovú náhradu v zmysle rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12 C 616/02-55 z 5. marca 2003. Žalobcovia majú za to, že ust. § 712 ods. 3 posledná veta Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať extenzívne v tom zmysle, že pod obmedzením práva bývania nájomcu k bytu, resp. obytnej miestnosti sa rozumie aj obmedzenie nájomcu v užívaní príslušenstva bytu (napr. sociálnych zariadení a kuchyne). Teda dovolací súd by sa mal zaoberať právnou otázkou: „Či za primeraný náhradný byt možno považovať pre účely ust. § 712 Občianskeho zákonníka aj byt pozostávajúci z jednej obytnej miestnosti, ktorého príslušenstvo, a to sociálne zariadenie a kuchyňa, je spoločné pre nájomcov ostatných bytov.“ Žalobcovia navrhujú, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 a ods. 2 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a neodôvodnené a napadnutý rozsudok za vecne a právne správny, V danom prípade nejde o právnu otázku, ale o skutkovú otázku, a už vôbec nie o otázku, ktorú je možné generálne vyriešiť pre všetky alebo viaceré prípady, keďže splnenie povinnosti poskytnutia bytovej náhrady v prípade zániku nájmu je potrebné vždy skúmať individuálne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, a nie je možné ju v žiadnom prípade generalizovať alebo zovšeobecňovať na určité typové situácie. Žalovaný považuje argumentáciu uvedenú v dovolaní za nesprávnu, ktorá nemá oporu v skutkovom stave tak, ako bol zistený odvolacím súdom, ktorým je dovolací súd podľa § 442 CSP viazaný. Zo samotných záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 263/2002, ktorý je v dovolaní citovaný, je zrejmé, že prax dovolacieho súdu túto otázku riešila a vyriešila, keď je tam jednoznačne konštatované, a to v súlade s ustanovením § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že byt s jednou obytnou miestnosťou môže byť aj náhradným bytom, ak svojou veľkosťou a vybavením zabezpečuje ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti. Žalovaný má jednoznačne za to, že dovolací dôvod tvrdený žalobcami nie je daný. Žalobcovia pravdepodobne opomenuli ustanovenie § 712 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý výslovne pojem bytová náhrada nedefinuje a konštatuje iba existenciu troch typov bytových náhrad. Žalobcovia absolútne nesprávne v ich prípade spájajú primeraný náhradný byt s náhradným bytom nižšej kvality. Žalovanému nikdy nebola uložená povinnosť zabezpečiť žalobcom primeraný náhradný byt, preto ani v žiadnom prípade nemožno hovoriť o porušení tejto povinnosti žalovaným. O primeranom náhradnom byte hovorí výlučne ustanovenie 712a ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to v súvislosti s bytovými náhradami pri skončení nájmu bytu z iných dôvodov ako je hrubé porušovanie povinností nájomcu vyplývajúce z nájmu bytu. Existencia príslušenstva bytu mimo bytu v žiadnom prípade nepredstavuje obmedzenie práva bývania nájomcu k bytu. Žalovaný má za to, že náhradný byt, ktorý bol žalobcom ponúknutý, spĺňal podmienky podľa § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda zabezpečoval ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti tak, ako to správne na základe rozsiahleho dokazovania konštatuje aj odvolací súd v napadnutom rozsudku. Žalovaný na záver navrhuje, aby dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. e/ CSP odmietol, a aby žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania. V prípade, že dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie žalobcu je procesne prípustné, aby dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol, a aby žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie

súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

10. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnou (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3 Cdo 214/2018).

11. Dovolatelia namietali správnosť záveru odvolacieho súdu, týkajúceho sa posúdenia uplatneného nároku na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorý odvodzovali od porušenia povinnosti žalovaného, t. j. že pred výkonom exekúcie vypratáním bytu neposkytol žalobcom náhradný byt, ktorý by spĺňal atribúty náhradného bytu v zmysle rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12 C 616/02-55 z 5. marca 2003. Poukazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. februára 2003, sp. zn. M Cdo 263/02 zastávajú názor, že pokiaľ sa príslušenstvo bytu (sociálne zariadenia a kuchyňa) nachádza v spoločných priestoroch, a teda je užívané dennodenne aj inými nájomcami susedných bytov, je právo bývania nájomcu takéhoto bytu výrazným spôsobom obmedzené a v takomto prípade už nejde o náhradný byt, ale o náhradné ubytovanie. Dovolací súd by sa mal preto zaoberať právnou otázkou: „Či za primeraný náhradný byt možno považovať pre účely ust. § 712 Občianskeho zákonníka aj byt pozostávajúci z jednej obytnej miestnosti, ktorého príslušenstvo, a to sociálne zariadenie a kuchyňa, je spoločné pre nájomcov ostatných bytov“.

12. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade dovolateľmi nastolenej právnej otázky, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

13. Napadnutým rozhodnutím, odvolací súd zmenil výrokovú časť rozsudku súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 50.649,07 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku tak, že ju zamietol. Žalobcovia sa žalobou domáhali náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške 331.939,18 eur, spôsobenej im tým, že v rozpore s povinnosťou stanovenou rozsudkom Okresného súdu Poprad z 5. marca 2003 č.k. 12 C 616/2002-55, na návrh žalovaného, súdny exekútor JUDr. Michal Bulko ich vypratával z bytu č. XX v H. na ulici A. J. XXXX/XX a to bez toho, že by im bol zabezpečený náhradný byt, ktorý mohol byť aj horšej kvality a s menšou obytňou plochou a aj mimo obce, v ktorej sa vypratávaný byt nachádza. Sú toho názoru, že žalovaným ponúkaný byt č. XX na ul. A. XXX/XX v H. tieto kritériá nespĺňa, pretože príslušenstvo bytu (sociálne zariadenia a kuchyňa) sa nachádza v spoločných priestoroch, a teda je užívané dennodenne aj inými nájomcami susedných bytov, čím je právo bývania nájomcu takéhoto bytu výrazným spôsobom obmedzené.

14. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že dovolateľom nastolenú právnú otázku nepovažoval odvolací súd za relevantnú pre svoje rozhodnutie, čo zreteľne vyplýva z jeho odôvodnenia, kde odvolací súd uviedol nasledovné: „Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovia v tomto súdnom konaní nepreukázali, žeby zo strany žalovaného došlo k protiprávnemu konaniu. Žalobcovia nepreukázali, aby žalovaný porušil povinnosť, ktorá mu bola rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 12 C 616/02-55 z 5. marca 2003 uložená, t.j. aby žalovaný pred výkonom exekúcie vypratáním bytu neposkytol žalobcom náhradný byt. V priebehu konania bolo podľa názoru odvolacieho súdu preukázané, že byt, ktorý ponúkol žalovaný žalobcom spĺňa atribúty bytu. Z výpovedí svedkov vyplýva, že sa síce jednalo o byt s jednou obytňou miestnosťou, avšak o takej rozlohe, že by bolo možné danú miestnosť priečkami rozdeliť na viacero izieb s tým, že každá z nich by mala samostatné okno. K bytu síce prislúchalo sociálne zariadenie a kuchyňa, ktoré boli spoločné pre viacerých nájomcov, avšak uvedené v danom prípade nič nemení na skutočnosti, že byt č. XX na ul. A. XXX/XX v H. bol podľa rozhodnutia stavebného úradu bytom. Výkonaným dokazovaním tiež bolo preukázané, že svojou

veľkosťou, funkcionalitou a čistotou by bol schopný zabezpečiť dôstojné bývanie pre žalobcov a členov jeho domácnosti. Z vyjadrenia Mesta Poprad z 9. decembra 2010 vyplýva, že žalobcovia si predmetný byt odmietli prevziať“.

15. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť ich dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Nimi zadefinovaná právna otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok ich riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý došlo k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie a zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemaže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dovolací súd v súvislosti s nastolenou otázkou hodnotenia primeranosti náhradného bytu pre účely § 712 Občianskeho zákonníka v prvom rade poznamenáva, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu neriešilo dovolateľmi nastolenú otázku. Podľa obsahu dovolania, dovolatelia považovali za nesprávny záver odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý nárok odvodzovali od porušenia povinnosti žalovaného poskytnúť im primeranú bytovú náhradu v zmysle rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12 C 616/02-55 z 5. marca 2003, poukazujúc pritom na skutočnosť, že v ich domácnosti žijú aj tri maloleté deti, avšak svoju dovolaciu otázku smerovali k hodnoteniu primeranosti náhradného bytu pozostávajúceho z jednej obytnej miestnosti, ktorého príslušenstvo, a to sociálne zariadenie a kuchyňa, je spoločné pre nájomcov ostatných bytov a to pre účely § 712 OZ. Dovolací súd však uvádza, že záver odvolacieho súdu o nedôvodnosti nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur bol založený na neunesení dôkazného bremena preukázania protiprávneho konania žalovaného vo vzťahu k uplatnenému nároku, s konštatovaním, že exekučné konanie bolo vykonané lege artis, bez vzniesenia námietok v exekučnom konaní vo vzťahu k ponúkanému náhradnému bytu a teda nebol výsledkom aplikácie či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ale bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Podľa dovolacieho súdu, otázku nastolenú dovolateľmi nemožno považovať za vymedzenú zákonom predpokladaným spôsobom. Táto otázka zjavne nespĺňa charakteristické znaky právnej otázky, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý svoje rozhodnutie založil na neunesení dôkazného bremena o preukázaní protiprávneho konania žalovaného zasahujúceho do osobnostných práv žalobcov (§ 11 Občianskeho zákonníka). Na základe uvedeného teda možno konštatovať, že od vyriešenia tejto právnej otázky rozhodnutie odvolacieho súdu v spore nezáviselo a jej vyriešenie dovolacím súdom by neovplyvnilo rozhodnutie vo veci samej a právne postavenie žalobcov v spore (tzn. jej vyriešenie v kontexte vykonaného dokazovania nemôže priniesť zmenu záverov odvolacieho súdu a pre dovolateľov pozitívny výsledok v spore). Z tohto dôvodu nebol dovolateľom v tejto časti vymedzený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

16. Jednou z obligatórnych náležitostí dovolania je, že v ňom musí byť uvedené, v čom dovolateľ vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania; táto náležitosť je odlišná od dovolacieho dôvodu. Účel tejto požiadavky spočíva pritom v tom, aby sa dovolateľ ešte pred podaním dovolania zoznámil s relevantnou judikatúrou dovolacieho súdu, a aby po zoznámení sa s ňou zväzil, či také dovolanie má šancu na úspech.

17. To znamená, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, porov. § 432 ods. 2 CSP), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu činnosť súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania; mal by teda uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v § 421 ods. 1 CSP je naplnený a prečo. Povedané inými slovami, dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo v čom je relevantná rozhodovacia prax dovolacieho súdu rozporná, alebo v čom je potrebné

relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu zmeniť, alebo či ide o právnu otázku dovolacím súdom doteraz nevyriešenú. Prípadne možno prípustnosť dovolania podľa okolností vymedziť i odkazom na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu.

18. Predpoklad prípustnosti dovolania žalobcov spočíval v tom, že mala byť posúdená doteraz neriešená právna otázka, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu k neexistujúcej judikatúre dovolacieho súdu. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál (viď bod 18.), keď otázka nastolená žalobcami v dovolaní nemá v okolnostiach daného konania (a tohto dovolacieho konania) znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP; v dôsledku čoho prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva,

19. Orbiter dictum dovolací súd uvádza, že ak vykonateľné rozhodnutie ukladá, aby povinný vypratá byt, za ktorý treba zabezpečiť či už náhradný byt, alebo náhradné ubytovanie, exekútor vykoná exekúciu až vtedy, keď oprávnený preukáže, že pre povinného je zabezpečená taká bytová náhrada, aká je určená v rozhodnutí, ktoré je podkladom na exekúciu (§ 185 ods. 1 Exekučného poriadku). Pre posúdenie toho, či je rozhodnutie vykonateľné bude rozhodujúce naplnenie bytovej náhrady, tak ako je špecifikovaná vo vykonávanom rozhodnutí (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2010 sp. zn. 5 Cdo 144/2009). Dovolací súd už v uznesení z 27. augusta 2009 sp. zn. 4 M Cdo 9/2009 vyslovil názor, že ak vykonávané rozhodnutie ukladá povinnosť vypratá byt po zabezpečení bytovej náhrady, stáva sa formálne vykonateľným až uplynutím lehoty na plnenie, ktorá začne plynúť odo dňa zabezpečenia stanovenej bytovej náhrady (porovnaj aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 27. novembra 2013 sp. zn. 2 EMCdo 3/2013).

20. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus, V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Text, ktorý dovolatelia zadefinovali a označili za právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je otázkou, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, a teda sa nepovažuje za otázku zásadného právneho významu.

21. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

22. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 .0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.